

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 „ — „

NAGYVÁRAD, június 6.

Szabad kikötő Budapesten.

A „Politika” *Hetiszemle* érdekes szenzációs hírt közöl vasárnapi számában. Ertesülése szerint ugyanis a kereskedelemügyi miniszterium elkészült azzal a nagy munkával, mely a *Budapesten létesítendő kereskedelmi és hajózási kikötőre* vonatkozik.

A kidolgozott munkálat két részből áll: az egyik rész az összes európai folyamikötők viszonyainak ismertetése és Budapest körülményeivel való egybevetésben való kritikája, a másik rész pedig a létesítendő budapesti kikötőnek részletesen kidolgozott terve.

Ez utóbbi három alternatív példányban készült s számít azzal a három eshetőséggel, hogy a kikötő a *Csepelsziget* északi csucsán, a *Lágymányos* aljában, avagy az *újpesti* Duna-ágban létesül.

A kidolgozott tervek mindegyike szerint a létesítendő kikötő a *modern forgalmi eszközök minden nemével* felszerelendő lesz: közraktárak, elevátorok, vasuti berendezések, hajójavító-műhelyek s a kereskedelmi vállalkozáshoz való egyéb szükségesek mind fel vannak véve a tervezetbe és pedig olyan szerves összeköttetésben a Budapesten összpontosuló nemzetközi vasúthálózattal, hogy az új kikötő nemcsak a hajózási forgalomnak válnék középpontjává. De az *ipari tevékenységnek* is tér adatnék az új kikötőben, amennyiben olcsó központi munkakerő és jutányos munkahelyiség szolgálta-

tása mellett állami kedvezményekkel új iparágakat telepítenének le a kikötő területén. Hogy pedig a *nemzetközi átmeneti forgalom* is az új kikötőben legyen lebonyolítható, tervbe van véve az is, hogy az egész kikötő vagy legalább egy része vámküszetté alakíttassék, ahol mindenféle munkálatok, beraktározások és árukezelések vámmentesen, éppugy mint minden ugynevezett *szabadkikötőben*, volnának intézhetők.

Ez a részletes tervezet, mely egyszerre egészen szerves és teljesen komplett, de a további kiépítésre mégis mindenképpen alkalmas intézményt akar létrehozni, részletes számításokkal van felszerelve.

E számítások szerint a kikötő létesítésének összes költsége körülbelül *8 millió forint* volna, mely összegnek egy része azonban amugyis nélkülözhetetlen kiadás szükségként áll előttünk a Csepelsziget körüli Dunaszabályozás céljaira. Így tehát *maga a kikötő csak 5—6 millió* forintba kerülne, mert az összeg többi része amugyis feltétlenül szükséges Budapest árvédelme szempontjából.

A kikötő létesítéséhez legalább is *3—4 év szükséges*, de hogy ennyi idő alatt tényleg létrejöjjön az egész intézmény, ahhoz a különféle munkálatoknak egyidejűleg való megkezdése elsőrangú feltétel.

*

Ennyit mond az az értesülésünk, melyet a budapesti kikötő ügyéről jó helyen szereztünk. Nyilvánvaló ebből, hogy egészen nagyszabású terv áll előttünk; olyan

terv, a melyhez Budapest egész gazdasági jövődjéje van fűzve. Ennek a tervnek létrejötte új korszakot nyit meg forgalmi viszonyainkban s nagyfontosságú lépés abban az irányban, hogy *Budapest igazán középpontja legyen Kelet-Európa kereskedelmének.*

A szocialista munkások igazolványai.

A lelketlen igaztók mindenféle reá birták a szegény mezei munkás népet, hogy ne váltsanak munkás igazolványt, pedig ezt a törvény határozottan megköveteli. Most ebben az ügyben *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter az összes törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett. A körrendelet a következőleg hangzik:

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az ez évi május hó 17-én kelt átiratában arról értesített, hogy a megkeresésem folytán intézkedett a mezei munkások számára megállapított vasuti díjkezdmény feltételeinek akként való módosítására, hogy mezei, valamint szállómunkások a III. kocsiosztályban a *féláru utazási kedvezményt*, (ha tizen vannak együtt), csak akkor vehetik igénybe, ha a *mezőgazdasági munkás minőségüket munkás igazolvánnyal tudják bizonyítani*. Ezt a módosítást az összes vasutakon június hó 15-ikén léptetik életbe.

A kereskedelemügyi miniszter arról is értesítette *Darányi Ignác* földmivelésügyi minisztert, hogy a szóban levő intézkedés életbe léptetése alkalmával az állomásoknak falaira külön hirdetményt függesztenek, a melyben az édekel munkások a menetdíj kedvezményre vonatkozó szóban levő feltétel módosítására

A „TISZANTUL” TARCZAJA.

A könyvvezető.

Írta: Kozma Andor.

Kovács Lipótot, a bank másod-könyvelőjét a vezérigazgató ur hivatta.

A másod-könyvelő belesápadt s alig birt a szívdobogásával, míg nagy hirtelen levetette tintás irodai kabátját s felhuzta a szebbiket. Manzsettáit már csak utközben gombolta fel az ingujjára. Aztán nagyot fohászkozva lépett be a világ leghatalmasabb emberének, a vezérigazgatónak szobájába.

— Méltóztatott parancsol . . . dideregte nagy lámpalázbán a másod-könyvelő.

— Azért kérettem Kovács urat, hogy megbeszéljünk egy igen fontos dolgot.

— Óh, kérem, kérem.

— Szomorú hírral kell kezdenem . . .

A másod-könyvelő megrémült. Bár soha semmi sem volt még a világon tisztább mint az ő lelkiismerete, most mégis örülten nyargalt végig emlékezőtethetése egész multján. Vajjon mi vétket követett ő el?

De mihamar megvigasztalódott, mert a vezérigazgató így folytatta a szót:

— Az ön közvetlen főnöke, szegény Mayer főkönyvelő ur sokkal súlyosabban beteg, mint képzeltek. Ma volt nálam az orvosa s kijelentette előttem, hogy szegény Mayer soha ez

életben nem csinál több mérleget. Ha megmarad is, nyugalomba kell őt helyeznünk.

A másod-könyvelő a tulságig jó ember volt, soha nem örvendett még más ember baján, hanem azért most, erre a szomorú hírré, rajongásszerű mámor lepte meg. Szerencse, hogy elragadtatásában szólni sem tudott s így csak némán, hangtalanul ujjongott lelkében a kiáltás: végre! végre! végre!

— Így állván a dolgok, folytatta a vezérigazgató, az én bizalmam természetesen ön felé fordul Kovács ur.

— Mély hálára kötelez igazgató ur. Méltóztatásuk meggyőződve lenni, hogy nem méltóztatik bennem csalódn.

— Meg vagyok róla győződve, hiszen ismerem az ön pontosságát és szorgalmát. Tehát ön vállalja, hogy a könyvezési osztályt fennakadás nélkül ép úgy el fogja vezetni, mintha Mayer ur nem is hiányoznék?

— Igenis vállalom.

— És jót áll nékem, hogy a kifogástalan mérleget márczius elsejéig elém terjeszti.

— Jót állok.

— Helyes, Kovács ur. Én pedig jót állok önnek: ha ön várakozásomnak megfelel, a mérleg után kineveztetem főkönyvelőnek, a megfelelő javadalmazással.

A másod-könyvelő áradozni szeretett volna végtelen boldogságában, de a vezérigazgató nyájas biztató felbiccentése jelezte, hogy az audencia véget ért.

Az utat a komor bankhivatali szobákon át

a vezérigazgatótól a könyvezésig, ugyszólván uszva tette meg a másodkönyvelő. Tudniillik a boldogságban uszott. Ezelőtt soha sem volt közlékeny; most minden utba eső asztalnál szembe-tűnő vidámsággal újságotla el:

— Szegény Mayer urnak vége van. Be sem jön többé az irodába. Akármilyen kellemetlen zsarnok volt is, én igazán nagyon sajnálom őt.

A könyvezésbe érve, a másod-könyvelő mindenekelőtt tudatta az urakkal, hogy véglegesen átveszi a vezetést s azután, azon melegeben neki szeretett volna esni az összes könyveknek, hogy legott valami csodaté tegyen velük, mely magasra emelné a bankot s a szobátba ejtené a vezérigazgatót. De néhány percz múlva belátta, hogy ő ma nemcsak csodatételre, de még a legközönségesebb munkára is képtelen. Izgatott volt az örömtől, nem fért a bőrébe; úgy teli volt a szíve, hogy végre is ki kellett az illetékes helyen önteni.

Az illetékes hely pedig erre a menyasszonnyá, az a derék csinos leány, a ki már évek óta várja, hogy az ő pedáns, óvatos Poldija valami olyan állásba jusson, a melyben meg mer házasodni.

A másod-könyvelő, életében először, a hivatalos órákon belül elsökött az irodából s a menyasszonyához rohant.

— Minden óránk rosszul jár, kiáltá a leány, mikor vőlegénye belépett. Valamennyin négy mult tiz perczcel, már pedig, ha Poldi jön, akkor okvetetlenül pont hatnak kell lenni.

— Nem, édes Lujza, most az egyszor nem

figyelmeztetnek, az állomásokat pedig külön is utasítsák, hogy mezőgazdasági és szállómunkásoknak ily munkásigazolványok nélkül még akkor sem nyújtható a személydijszabás fent idézett cikk határozománya szerint egyéb munkásokra fenálló féláru menetdíj kedvezmény, ha 30 vagy ennél több személyből álló csapatban jelentkeznének is.

Erről a törvényhatóságokat oly utasítással értesitem, miszerint az illető hatóságok útján haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy egyfelől ezen kedvezményes intézkedés a mezei és szállómunkások körébe a legkiterjedtebb módon azonnal közhírré tétessék, másfelől pedig hogy f. é. június hó 15-től a mezei vagy szállómunkásoknak menetdíj kedvezmény élvezése végett eddig kiállított szokott községi igazolványok többé ki ne szolgáltatassanak.

ORSZAGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, június 6.

A képviselőház ma tartotta első ülését a pünkösdi ünnepek óta.

Nagy szcenákra készült a Ház. Napok előtt rebesgették, hogy a néppárt a *Lepsényi* megveretése ügyében a mentelmi jog megsértését fogja szóvá tenni. Szó volt róla, hogy ehhez a kérdéshez valamilyen formában hozzá fognak szólni a többi pártokról is.

Mikor *Szilágyi* elnök csengetttyűje beszélt a folyosókról a képviselőket pár pillanat alatt besietett mindenki.

A Lepsényi-ügy a Házban.

A bejelentések után nyomban *Rakovszky* István kért szót. Általános figyelem közepette azon kezdte, hogy egy képviselőt kötelessége teljesítése közben támadtak meg, tehát megsértették a Ház tekintélyét. Joga volna ahhoz, hogy indítványozza, hogy ezt az esetet a mentelmi bizottság záros határidő alatt intézze el, de alkalmat akar adni a többségnek, hogy arról az oldalról tegyék meg ezt az indítványt, ő csak bejelenti az esetet, a melyet a házszabályok értelmében a bizottsághoz kell utasítani. (Helyeslés jobbról).

Elnök kimondta a határozatot, hogy az esetet átteszi a mentelmi bizottsághoz.

A botozás védelme.

Most fölemelkedett *Eötvös* Károly és szót kért a napirend előtt. A jobboldalról közbekiáltották, hogy nem lehet, mert a mentelmi esetek bejelentésénél vitának nincs helye.

De az elnök segítségére jött *Eötvösnek*, mondván: A napirend előtt ebben a mentelmi kérdésben vitának nincs helye. De ugy látom, hogy a képviselő ur el akar térni a napirenden levő tárgytól és ehhez van szüksége a Ház engedélyére.

Csöndes derűtség kísérte az elnöknek ezt a fogását, a melynek segítségével aztán elérte *Eötvös*, hogy felelhetett *Rakovszky*nak.

Előre bocsátotta, hogy nem egyenesen az illető képviselő mentelmi ügyéről akar beszélni, ahhoz csak annyi szava van, hogy a kik megverték *Lepsényit*, olyan nemes és tiszteletreméltó (?) felháborodásukban tették, hogy azt nem elítélni, de dicsérni lehet csak. Ellenben felhívja a néppártot, hogy miután mindenfelől hangzik a vád, hogy közösséget tart azokkal, a kik a nemzet dicső alakját gyalázták, nyilatkozzanak, mikor járnak el őszintén. Nem igaz az, hogy a függetlenségi párt üldözi a katolikus papságot, hiszen a függetlenségi párt több tagja híve a katolikus egyháznak, de viszont igaz, hogy a néppárt tagjai, különösen az Alkotmány, minduntalan gyalázza a függetlenségiakat. A mi a néppártnak azt a vádját illeti, hogy a függetlenségi párt közösségben állott a kormányval, ez olyan aljas gyanúsítás, a melyre nem is felel. Azonban felhívja a néppártot, hogy mivel rövid idő múlva alkalma lesz mindenkinek bebizonyítania hazafias és ellenzéki voltát, keljen nemes versenyre a függetlenségi párttal.

Karolusz versei.

Eötvös beszédjére nyomban felpattant *Rakovszky* István és engedelmet kért a Háztól, hogy miután provokáltatott, felelhessen.

Az elnök megkérdezte a Házat és az meg is adta az engedelmet.

Igy *Rakovszky* Istvánnak hosszasan módja volt felolvasni 1872. évből való kortesverseket a melyekben *Kossuthot* és *Széchenyit* állították szembe és hasonlították össze.

Az összehasonlítás természetesen *Kossuth* rovására történt. Ezeket a verseket összegyűjtve kiadta *Karolusz*.

Ami a második kérdést illeti, hivatkozik az 1892 év elején lefolyt hírlapi polémiaira, a melynek során bebizonyították, hogy igenis szoros viszony volt a függetlenségi és a kor-

mánpárt között. Ezt jegyzi meg arra a vádra, hogy a néppárt eljárása nem őszinte.

Nagy Géza — Karolusz.

Eötvös Károly személyes kérdésben szolt. Elhárította magáról azt a gyanút, hogy ő lett volna az a bizonyos *Karolusz*, mert azokat a kortesverseket, a melyekben semmi sértő sincs, sőt inkább magasztaló *Kossuthra* nézve, azokat *Nagy Géza* írta, *Lepsényi* község jegyzője.

Eötvös azzal fejezte be, hogy a mi pedig a két párt között fennállott viszonyt illeti, annak a megítélésére nem illetékes az az újság.

Fel akart még szólalni *Mócsy* Antal a néppárttról, hogy ő is tisztázza a kérdést, de a Ház szavazott a felett, hogy nem adja meg a szót.

Pichler rendreutasítása.

Eppen akkor jött *Pichler* Győző, akinek hírül vitték, hogy *Rakovszky* őt gyanúsította, mikor azt mondta, hogy ő lesekedett *Lepsényire* és úgy verte meg. Személyes kérdésben kijelentette, hogy nem szokott lesekedni, mert szemtől szembe is van bátorsága mindenkivel kiállani.

Rakovszky szintén személyes kérdésben válaszolt és fentartotta állítását.

Pichler erre nagy zaj körében még egyszer kért szót és csak annyit mondott, hogy tehát *Rakovszky* tudva nem mondott igazat.

— Rendre! Rendre! kiáltja a néppárt.

Hentaller: Talán tettelesen vegyen magának elégtételt, *Pichler*, miért elégedetlenkedik a néppárt?

Az elnök rendreutasította *Pichlert*, *Hentallert* is és ezzel a kérdés lekerült a napirendről egyelőre.

A napirend.

Ezútan tudomásul vette a Ház a mentelmi bizottság napirenden levő két jelentését és megszavazott vagy négy vicinális vasut építéséről szóló javaslatot.

Elnök a holnap, tíz órakor kezdődő ülés napirendjére a ma tárgyalt javaslatok harmadszori olvasását továbbá a pozsonyi m. kir. állami kórház és a nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről szóló javaslatokat tüzte ki.

Felszólalt ekkor *Buzáth* Ferencz és kérte, hogy a nyilvános betegápolásról szóló javaslatot ne a holnapi, hanem a holnaputáni ülés napirendjére tűzzék, mert az ilyen fontos javaslatot előleges áttanulmányozás nélkül nem szabad tárgyalni.

Szilágyi elnök: Ragaszkodik a napirendet illető indítványához, mert a javaslat még a pünkösdi szünetek előtt lett kiosztva, így hát nincs megokolva *Buzáth* indítványa.

az órák járnak rosszul, hanem én járok jól. Azért siettem ide, hogy megmondjam neked: az idei mérleget már én csinálom. Márczius elsején nyújtom be s életemnek ezt az első diadalát esküvőnkkel akarom megünnepelni.

Lujza, valamint Lujzának egész családja épen olyan boldog volt, sőt tán még boldogabb volt, mint maga a másod-könyvelő. Hogyne, hiszen csak ne szeretnék volna olyan nagyon ezt a rémitően aggodalmas Poldit, hát már rég kiadták volna neki az utat. Mert ez szerelmes vőlegény létére is könyvelői pontossággal kiszámította volt, hogy jelenlegi fizetése épen évi 291 frt és 31 krral kevesebb, mint a mennyi a családalapításhoz szükséges. És őszintén s rendíthetetlenül kijelentette, hogy addig nem lehet meg az esküvő, míg évi jövedelme legalább is 291 frt 31 krral meg nem gyarapszik. No végre, most, h. rmadfél évi jegyesség után, tudják, hogy márczius elsején tul lesznek ezen a bökkenőn is! Hála legyen az Istennek, meg a vezérigazgatónak és tüzzük ki mindjárt márczius elsejére az esküvőt.

— Igen, igen, mindjárt márczius elsejére! hagyá helyben lelkesülten a másod-könyvelő. Könyvezési diadalnapomon kezdődjék családi boldogságunk.

Márcziusig még majdnem félesztendő volt hátra. Soha nem dolgoztak még a bank könyvezésében olyan sokat és olyan jól, mint ez időben, mikor a lármás és hatalmaskodó fő-könyvelő helyett, a csöndes és szerény másod-könyvelő nyakába szakadt a vezetés. A vezér-

igazgató egy izben személyesen is utána nézett a szorgos, tiszta és pontos munkának s e szóval adott meglepedésének kifejezést: bravo Kovács!

Ez a bravo Kovács még az nap este pont hatkor elszármazott Lujzáékhoz is s elragadta az egész családot. Lujza, vőlegényének egyenes utasítására, lefekvés előtt még naplójába is bejegyezte a kegyes vezérigazgatói mondást, holott rendesen semmit sem irt be a naplóba, mert késő estig a kelengyjét varrta s ebben mindig nagyon elálmosodott. Sőt a vezérigazgatói bravo Kovács!-ot másnap Lujza apja, aki vámhivatalnok volt, elvitte a vámpalotába; anyja elvitte minden szomszéd-asszonyok s ezenfelül a piacra; öcsesei és hugai pedig elvitték a különböző fi- és leányiskolákba.

Szóval másnap délben már az egész városban elterjedt a vezérigazgatói bravó Kovács!

A mily percz-pontossággal jelent meg Poldi a vőlegény minden este hatkor a menyasszonyi háznál, olyan percz-pontossággal távozott onnan minden este fél kilenczkor Kovács Lipót, a mérlegkészítő másod-könyvelő. Pont kilenczkor már megint minden este ott volt az irodájában, hogy éjfélig s néha azon is tul, újra kezdje a viaskodást a nagy könyvekbe irt számok töméntelen legióival.

Végre, egy február-végi estén, pont hatkor, a vőlegény sugárzó arccal lépett be menyasszonyához s így szolt:

— Kész a nyers mérleg!

Lujza ugyan nem tudta, vajjon azt a nyers

mérleget most még megsütni vagy megfőzni kell-e, hanem azért szintén nagyon örült s vigyan kiáltott be a másik szobába:

— Papa, mama, gyerekek, kész a nyers mérleg!

— Kész a nyers mérleg! Kész a nyers mérleg! kiabálta örvendezve az egész család. A gyerekek még tánczoltak is hozzá.

És csakugyan, a nyers mérleg, a hasábokra terjedő zárszámadási mellékletek, jegyzékek, csoportosítások mind, mind ott feküdtek már a könyvezés vasszekrényében.

A kettős könyvvitel dicső magasztos volta sohasem ragyogott még oly tisztán emberi szem előtt, mint Kovács Lipót másod-könyvelő szeme előtt abban a pillanatban, midőn a számjegyek kháoszából, a tartozik és követel té elek összegeinek összeegyeztése után, harmonikus végakkord bontakozott ki.

Másnap a másod-könyvelő ama szokásos formába öntötte az eredményt, a melyben a mérleg a hivatalos és nem hivatalos újságok utolsó oldalán világgá hirdetheti a bank dicsőségét, s egyben a könyvvezető kezének mesterei voltát. Aztán személyesen vitte fel a vezérigazgatóhoz remekművét s bár biztos volt a dolgában, reszkető kézzel tárta azt ki a hatalmas igazgatósági asztalon.

A vezérigazgató feltette czvikkerét s elmélyedt a számok tiszta tengerébe. Végre nyájasan tekintett fel a másod-könyvelőre.

— Bravo Kovács! Ez igen jól van. Most csak egyre kérem. Itt megjelölöm ezt a né-

Br. Bánffy Dezső is kijelenti, hogy a javaslat már három hete fekszik a Ház asztalán, a minek következtében kéri Buzáth indítványának mellőzését.

A többség is ily értelemben határozott.

Interpelláció a Lepsényi ügyben.

Az ülés végén Mocsy Antal interpellálta a belügyminisztert a rendőrségnek a Lepsényi megveretése alkalmával tanúsított mulasztása ügyében és a következőket kérte:

1. Van-e tudomása a miniszternek Lepsényi megveretéséről? (Zajos derűtség.)

2. Daczára, hogy a tettesek kéznél voltak mért nem tartoztatták le őket? (kiáltások a szélsőbalon.)

Ezzel az ülés véget ért.

Biharvármegye közügyei.

Közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad, június 6.

A vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes havi ülését a vármegyeház kis termében.

Jelen voltak: Dr. Beöthy László főispán elnöke alatt Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, dr. Wallner Ödön tb. főügyész, Hraniczky Károly árvászéki elnök, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Papp Miklós kir. pénzügyigazgató, dr. Perjéssy Mihály kir. ügyész, Gyurkovits Cornél kir. főmérnök, Balásházy Bertalan, Ertsey Géza, Hegyesi Márton, id. Markovits Károly, Orley Kálmán, Szabó József, Szász Ágoston, gróf Tisza Kálmán, valamint alispáni előadókként: Baranyi András, Keszthelyi Zoltán és dr. Cziffra Kálmán aljegyzők.

Az alispán jelentése.

E szerint a lefolyt május hónapban volt 12 tiszta, 9 fellelleges és 10 esős nap.

A közegészségügyi állapot kedvezőbb volt mint az előző napokban; ugyanis a hivatalos orvosok 3,916 beteget gyógykezelték és így 262-vel kevesebbet mint április hónapban.

Uralkodó kórokként valamennyi járásban az emésztési és lélegzési szervek bántalmái fordultak elő, elég kedvező lefolyással.

A járványok közül:

1. A kanyaró hat járás 8 községben fordult elő; beteg volt 217, gyógyult 111, meghalt 8, ápolás alatt maradt 98.

2. Vörheny előfordult 4 járás 4 községében, beteg volt 30, gyógyult 15, meghalt 5, ápolás alatt maradt 10.

3. tüdőmirigylob egy községben fordult elő; beteg volt 42, kik mindnyájan meggyógyultak;

4. Lólyagos himlő előfordult 3 járás 4 községben, beteg volt 23; meggyógyult 15, meghalt 2, ápolás alatt maradt hat.

5. hasi hagymáz 2 járás községében fordult elő, beteg volt 2, gyógyult 1, meghalt 1; 6. ronsoló toroklob egy községben fordult elő egy esetben s ez is meggyógyult;

7. hökhurut 2 járás 2 községében fordult elő, beteg volt 44; gyógyult 32, meghalt 6, ápolás alatt maradt 6.

Orvosrendőri bonczolat 18 esetben, törvényszéki bonczolat pedig 16 esetben ejtett meg.

A kir. tanfelügyelő jelentése.

E szerint a lefolyt május hónapban 47 községnek összes elemi iskolái és óvodái vizsgáltattak meg s ennek eredménye kielégítőnek mondható.

A kir. ügyész jelentése.

E szerint a nagyváradi kir. törvényszéki fogházban május hó folyamán letartóztatva volt 430 férfi és 64 nő; a hónap végén letartóztatva maradt 313 férfi, 39 nő.

A rabkórházban 15 egyén ápolatott, halálozás nem történt.

A munkakeresmény 134 frt 73 krt tett ki.

A kir. pénzügyigazgató jelentése.

E szerint a f. évi április hónapban befolyt: egyenes adók czimén 28,164 frt 56 kr, hadmentességi díj czimén 132 frt, jogilleték és díj czimén 27,811 frt 22 és fél kr. fogyasztási és italadó czimén 188,897 frt 66 kr, béveg jövedék czimén 25,729 frt 43., dohány jövedék czimén: 85,264 frt és fél kr.

Május hónapban ideiglenes házaadó mentesség 106 esetben, — fizetési halasztás 14 esetben engedélyeztetett.

A háború.

Budapest, június 6. (Saj. tud. táv.) Londonból sürgönyzik: Folyó hó 3-áról kelt magántávirat szerint a spanyol hajóhad Santiago de Cuba előtt teljesen körül van zárva és tétlenül áll. A »Merrimac« amerikai segéd czirkáló hajó elzárja a ki- és bejáratot. Sampson tengernagy néhány nappal ezelőtt elhatározta, hogy a »Merrimac«-ot elsüllyeszti, mert lehetetlennek tartotta, hogy más módon zárhassa el a spanyol hajóhadat. Sampson ama felhi-

vására, hogy jelentkezzenek erre önkéntesek, Hobson hadnagy és 7 ember ajánlotta fel szolgálatát e terv keresztülvitelére. A »Merrimac« csütörtökön este a »New-York« hadihajó közelében felállott, torpedóktól körülvéve, amelyeket a parancsnoki hidról lehetett felrobbantani. Pénteken reggel 3 órakor a »Merrimac« lassan a part felé haladt. A Morro-erődből tett lövésekből kitűnt, hogy a »Merrimac«-ot észrevették. Más spanyol útegek is megkezdtek a tüzelést, amit az amerikaiak nem viszonztak, attól tartva, hogy a »Merrimac« legénységét találják el. Ezután Hobson hadnagy, tehát nem a spanyolok, Estrella-erőd közelében szándékosan elsüllyesztette a »Merrimac«-ot. A terv sikerült, mert a kikötő bejáratát elzárta. A spanyolok nem képesek a »Merrimac« roncsait felrobbantani, mert az amerikaiak lőtávolán belül van. A »Cristobal«, »Colon«, »Infanta Maria Theresia«, »Vizcaya« és »Almirante Oquendo« spanyol hajók Santiago előtt állanak. Azt hiszik, hogy még más hajók is, talán torpedó-naszádok vannak ott. A »Merrimac« legénysége csónakon szándékozott megmenekülni, amelyet a »Merrimac« magával vontatott. — Bizonytalan, hogy igénybe vették-e a csónakot, de senki sem vesztette életét, mert a spanyolok mindnyájukat foglyul ejtették.

Budapest, június 6. (Saját tud. táv.) Londonból sürgönyzik: A »Standard«-nak folyó hó 5-éről Tampából kelt jelentése szerint a következő csapatok kaptak parancsot, hogy indulásra készen álljanak: az I. hadtest, egy zászlóalj műszaki csapat, öt század lovasság, több üteg, könnyű és két üteg nehéz tüzérség nyolcz ostrom-ágyuval.

Budapest, június 6. (Saját tud. távirata.) Madridból sürgönyzik: A Fabra-ügynökség egyes miniszterektől arról értesül, hogy a tegnapi minisztertanács főképp a hadi ügyekkel, a csapatok helyzetével és a hajók felszerelésének ügyével foglalkozott. Szóvá tették a Manilánál levő amerikai hajóraj helyzetét is, amely áll-

hány számot — ezeknek az üzleti nyereségeket nem ebben az évben kívánom elszámolni Ezeket a jövő üzletévre tartjuk fenn, melynek konjunkturáit előre látni nem lehet.

— Amint parancsolja vezérigazgató ur, felelt készségesen a másod-könyvelő, bár fájó csorba esett örömeinek teljességén. És felnyalálva remekművét, ment teljesíteni a vezérigazgató kívánságait.

Hát hiszen bajnak nem valami nagy baj ez, vigasztalagta magát. Ha neki állok a legügyesebb gyakornokkal, néhány óra az egész. Már pedig marczius elsejének reggeli kilencz órájáig, a mikorra az esküvőt kitűztük, még épen negyven óram, negyvenöt percem és négy másodpercem van.

Ezen a napon is megjelent este pont hatkor menyasszonyánál, de csak igen rövid ideig maradt ott. Nem volt nyugta, sietett vissza az irodába s neki ált az átalakító munkának.

Az átkönyvelések s ezzel kapcsolatban a jegyzékek és csoportosítások átdolgozása, a legpedánsabb gondnal és óvatossággal még ez éjjel megtörténtek.

Reggel, február utolsó napján maga mellé veszi a legügyesebb könyvvezési gyakornokot, a kis Löwy Móriczot, aki lévén egyszerre német is, meg zsidó is, a feltétlen pontosságot élénk, gyors felfogással egyesíti.

A végeredményeket a gyakornok diktálja ki, ő pedig a piros ténálval áthuzott számjegyek helyébe iktatja az új számjegyeket.

No minden megvan. És most a másod-

könyvelő ihletteljesen várja az új, harmonikus végakkordot.

De Uramfia, mi ez?

Az új mérleg nem vág!

O. é. 18 kr., szóval is tizennyolcz krajczár a különbözet.

Hajrá! Meg kell keresni a hibát, de rögtön. S megindul a szilaj par force vadászat a 18 krajczárra.

Ujból átvágtatnak a változások sorozatán. Az átkönyvelések pontosak, helyesek, összeadás, kivonás rendben. A 18. kr. nincs meg.

A különbözetnek hire fut a bank irodáiban. A keserű vén hivatalnokok gunyosan dörmögik: no szépen vagyunk! A ravasz spektikusok fölelmegetik, hogy bezzeg az öreg Mayer nem akadt meg ilyen semmiségen. Ha azt akarta, hogy a mérleg vágjon, hát mindjárt meg is csinálta a dolgot és — vágott. Egy könnyűvérű dzsentrí hivatalnok-ifju pedig, jólelkűen benyit a könyvezési szobába, ahol a szerencsétlen másod-könyvelő már-már vért izzad s aprópénzes zsebében kotorászva azt mondja:

— Ugyan Poldi, ha csak 18 kr hibázik, oda se neki! Ime itt van, kiguberálom.

A csöndes, de lelkiismeretes másod-könyvelő erre akkorát ordít, mint egy sebzett oroszlán. Földhöz vágja a tollát s rohan a szabad levegőre. Itt majd séta közben, vagy tán utóbb ebéd közben, eszébe ötlik, hogy mi lehet voltakép a hiba.

Az ebédjét alig érinti, ellenben a sok fej-

térés következtében, mint afféle igazi könyvvezető, elveszt gondolkozási köréből mindent, ami közel fekvő és egyszerű s mind csak olyanra gondol, ami távol eső és komplikált.

Hátha az első nyers mérleg volt téves?

Délután átkutatják a meg nem változtatott tételeket és valamennyi jegyzéket. Órák hosszat végzik a lepontozások és összeadások ezreit. De minden kegyetlenül helyes. A 18 kr tehát nincs meg.

És háromnegyed hat. Az esküvő előtti estén csak nem teheti meg, hogy pont hatkor meg ne jelenj n menyasszonyánál.

— Nyolczkor folytatjuk, szól remegő fehér szájszélekkel a kis gyakornokhoz.

S pont hatkor ott van menyasszonyánál, ki aggódva kérde, mi baja?

— Semmi!

Csak nem dulhatja fel e kedves lény s e jó népek boldogságát annak bevallásával, hogy a mérleg — nem vág.

Szóttan merengésből mégis hirtelen egy bizarr kérdéssel fordul menyasszonyához.

— Mondd, Lujza, tudnál-e te egy könyvelőt szeretni, akinek 18 kr különbözete van?

— Hogyne! szól elcsodálkozva Lujza. A másod-könyvelő azonban az órára pillant, hevesen öleli meg menyasszonyát, makog valamit sok dolgáról s az ijedt leánytól elrohan vissza az irodába, a gyűlöletes mérleghez. Utközben egy perczre szinte megütközik azon, hogy Lujza minő felületes leány. Minden további nélkül szeretni tudna egy olyan könyvelőt, a melyik-

tólag nem igen jó, minthogy a legénység közt betegségek ütöttek ki.

Hivatalosan megerősítik, hogy Aguinaldo, a Filippi-szigetek főkelőinek vezére elhatározta, hogy nem támogatja az amerikai hajórajt. A benszülött csapatok szellemé kitűnő.

A pénzügyminiszter felvilágosítást adott a rendes és rendkívüli szükségletek, különösen a gyarmatok szükségleteinek fedezéséről.

A hadügyminiszter felolvasta a hatalmokhoz intézendő táviratot, amely felsorolja azokat a nemzetközi jogba ütköző cselekedeteket amelyeket az amerikaiak a háboru tolyamán követtek el. A hadügyminiszter közölte, hogy ma távirati kérdést fog intézni Manilába, vajjon igaz-e, hogy a »Baltimore« amerikai páncélos hajó felrobbant és elpusztult, mint azt a londoni Lloyd jelentette.

Ezután a minisztertanács a Puerto-Ricóban követendő politika kérdésével foglalkozott és ottani főkormányzó véleménye alapján elhatározta, hogy a sziget kamaráit, még nem hívják össze, mint hogy a pártok egyetértése így nagyon.

Budapest, június 6. (Saj. tud. távirata.) Az »Ewening Journal«-nak jelentik Cap-Staitienből: Vasárnapra virradó éjjel Santiago de Cubánál ütközetet vártak. A spanyolok nagyszámu katonaságot küldtek a partvidékre, hogy megakadályozzák az amerikaiak partra szállását. Hir szerint az amerikai hadihajók nagy haderőt és számos ágyut szállítanak partra Punta Cabreránál, Santiagotól néhány mérföldnyire.

Bécs, június 6. (Saj. tud. távirata.) Távirati jelentés szerint a »Maria Theresia« osztrák-magyar hadihajó, amely tegnap Sao-Vicentebe, a Zöldfoki-szigetekre érkezett, két nap múlva Martinaque szigetére indul. A hajón semmi baj.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Junius 7. A régész-egylet választmányi ülése délután 5 órakor.
Junius 7. Gimnázisták majálisa a Félix-fürdőben.
Junius 8. A N. Nemzeti Szövetség vál. ülése.
Junius 8. A Tribuna Poporuhni sajtópöre.
Junius 10. Biharmegyei gazdák kirándulása Mezőhegyesre.
Junius 10. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.

Junius 12. Kerékpárverseny a Rhédey-kertben.
Junius 14. Biharmegye központi választmányának ülése d. e. 11 órakor.

Junius 15. Katholikus Kör junialisa a Püspök fürdőben.
Junius 16. Belényes-vaskohi vasut közgyűlése a megyeház kistermében d. u. 6 órakor.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Bucusi Pecze-Szöllősön.** Tegnapelőtt Szentháromság vasárnapján nagy fényvel ülték meg a Pecze-Szöllős és a környék lakosai a bucsu napját. Reggel 8 órakor a Szent László templomból processzió vonult ki a szomszédos községbe s azonkívül is sokan mentek Nagyváradról az ünnepélyes istentiszteletre. A bucsusok processziója elé jött a község plébánosa: Vidovich György cz. kanonok s fogadta őket. A szent misét Palotay László kanonok végezte 4 segédlettel s dr. Votiszky Elemér papnöveldei tanulmányi felügyelő szent beszédet mondott. Az istentisztelet alatt, ősi szokás szerint, tarackokból lövöldöztek a templom előtti téren.

* **A székelyek ünnepe.** Nagy ünnepe volt az erdélyi, különösen a székelyföldi katolicizmus Pünkösdi ünnepén. E napon Csik-Somlyón, a Szent Szűz e kiváló kegyhelyén ajánlotta fel Major Miklós püspök Erdélyt Jézus Szentséges Szívének. Erre az alkalomra szokatlan nagy számban gyűlt össze a buzgó székelység. Szombat délutánján, mint az 1567-iki székelykeresztes háboru évfordulója napján ő méltósága vezette a körmenetet a Kis-Sólyomhegyre (a kálváriára.) A körmenet impozáns és ünnepies volt. Legelől a gyergyói községek, ezt követik a két Csik, Udvarhely és Marosszék szép székely községek népei. Középen e menetnek tanuló ifjuság, a Mária társulat egyenruhás ifjai labarummal s a papság. Bezárják a menetet a háromszékiek. Legvégül a a gyimesi csángók festői csoportja halad, talán a legáhitatosabb, a legjámorabb összes között. Közel harmincezeren vettek részt e körmenetben. Szokatlan, de felemelő volt, midőn a predikáció végén le szólott a rengeteg tömeghez a püspök: Igéritek-e, hogy az Egyház tanításához rendületlenül ragaszkodtok? Igéritek-e fogadjátok-e, Jézus Szentséges Szívét mindenek fölött tisztelitek? Igéritek-e, hogy Jézus, Mária és a Szentek neveit többé nem káromol-

játok? Mire a hallgatóság — egyhangu lelkesedéssel azt felelte: igérjük. Ezt a hatást leírni nem lehet. Könnyezett mindenki: papság, uri és egyszerű nép egyaránt. Egy szem sem maradt szárazon. — Ezután a Confiteor előénekzése után a pápai áldásban részesítette a híveket. E napon jegyezte el tehát Erdélyt annak lángelkű püspöke Jézus Szentséges Szívének. Ennél fenségesebb jelenetet nem láttunk. Három kanonok, négy kerületi esperes, vagy 40 pap, számos szerzetes, Csikmege fő- és alispánja, a hivataloknak fejei jelenlétében a székely nép örök hűségét esküdött Jézus Szent Szívének.

* **Személyi hir.** Dr. Petri Mór, Szilagyvármegye kir. tanfelügyelője, Nagyváradon időzik. Szilagy megye monografiájához adatokat gyűjt s Nagyváradot is e czélből kereste fel.

* **A hadapródiskolák parancsnokai.** A nagyváradi honvéd-hadapród iskolát ez évi október elsején megnyitják. Az iskola parancsnoka Major Miklós lugosi 8 honvéddalozg-ezredbeli százados, törzstisztjelölt, aki valószínűleg ez évi novemberben őrnaggyá lép elő. Az új parancsnok már június 15-én Nagyváradra érkezik, hogy a szervezés munkáját megkezdje. A tanári karba, mint értesülünk, több nagyváradi tiszt lesz kinevezve. — A soproni honvéd főreáliskolához Liszka József őrnagy, a pécsi honvéd hadapród iskolához Sorsich Béla őrnagy neveztettek ki parancsnoknak.

* **Az óvoda bizottság** tegnap tartott ülésén az óvoda helyiségének megajánlott épületekért illetve telkekért az ajánlattevők oly magas árakat kértek, hogy azok közt elfogadható alig volt, különösen magas árakat kértek a Csillagvárosiak, így a Csillagvárosi óvodát a Gilányi-féle korcsma helyiségre tervezik.

* **A Garay-szobor leleplezése.** Szegzárdon vasárnap leplezték le Garay János szobrát. Az ünnepélyen jelen volt Perczel Dezső belügyminiszter; azonkívül képviselve volt az Akadémia, az egyetem, a Kisfaludy és Petőfi társaságok stb. Fördös Vilmos nyitotta meg az ünnepélyt, válaszva a Garay-szobor keletkezésének történetét. Rátkay László országgyűlési képviselő szoborbizottsági tag szólott ezután Garay költészetéről. Dr. Váradi Antal pályanyertes ódája, amelyet a költő maga szavalt el, valósággal elragadta a nagy közönséget. A tudományos akadémia képviselőjében Lévy József Borsodvármegye alispánja mondott be-

nek 18 kr. különbözete van! — Egy szolid leánynak semmiképpen sem volna szabad ilyen könnyelmű nyilatkozatot tenni. Lujzának csak azt lett volna szabad felelnie: annak reményében, hogy a könyvelő a 18 kr. különbözete megtalálja — igen.

Az irodában a kis gyakornokkal ismét elkeseredetten vadászszák a 18 krt — de hiába. Hajnali három órakor a gyakornok kidől. Olyan álmos, hogy már se lát, se hall. A másod-könyvelő idegesen hazakergeti a fiut s egyedül marad a gonosz számok légióival a sárga gázfényben.

Meddig hadakozik a gonosz számléigókkal — mit törődik azzal! Nem is sejtí, nines is ideje az órájára nézni, de nem is akar, mig meg nines a hiba. Különben, most az egyszer fel sem hnzta az óráját.

Ugy rémlik előtte, hogy a tót hivataloszolga egy izben benyitott hozzá és csodálkozó pillantást vetett az égő gázlámpára. Ő pedig dühösen ráordított, hogy ne zavarj nyomorult! és becsukta belülről az ajtót.

És végre, végre, mikor már a napvilág is benéz az ablakok, mintha az ő fejében is új, tisztább világosság kezdene derengeni.

— Mégis csak a megváltoztatott tételekben lehet a hiba!

Most már nines itt a gyakornok s így a maga szemével néz végig minden változtatást. Ujból összeadja a tételeket és összehasonlítja azokat a nyersmérték tételeivel.

És itt, itt a folyó számla kamatok között, itt van egy tétel! . . . A számjegyek azonosak itt is, ott is, de két számjegy sorrendje más itt és más emitt. Igen, az új mérlegben ez a tétel X. frt 13 kr, a nnersmértékben pedig X frt és 31 kr. Az egyes és a hármás helyet cserélt 31 — 13=18.

Megvan — itt a hiba!

— Óh, gyakornok, gyakornok! Te tetted ezt Átkozott német gyermek te! Persze, a te anyanyelvemben a második számjegyet mondják ki előbb s te a magyar diktálásnál makacsul felcserélted az ein und dreissigot tizenhárom-má. S ez okozta az egész és tökéletes. Vág az utolsó krajezárig.

— Hé szolgál, János, vigye be azonnal az egész paksamétát a vezérigazgató urhoz s tegye az asztalára. Vigyázzon, ki ne ejtsen semmit belőle. En már nem nyújthatom át személyesen. Ma van az esküvőm, el kell sietnem.

Ebben a perczben a másik szobából ajtónyitás robaja s ilyen kiabálás hallik: botrány! disznóság! szégyen az egész bankra!

— Mi? Mi? kiált be rémülten a második könyvelő.

— A mit az ur tett azzal a szegény leánynyal s azzal a jóvavaló családdal, ordít rá megvetéssel a dzsentri hivatalnok-ifju, a ki eddig jó pajtása volt.

— Pfüj! megszökni az esküvő elől. Persze

nem volt hozomány — rivalt rá egy másik hivatalnoktársra.

A második-könyvelő elrémült, szeme most a fali órára esik és mindent megért.

— Jézus Máriám! Háromnegyed tiz és kilenczre volt kitűzve az esküvőm!

Eszeveszetten rohan ki s utközben halomra dönti hivatalnoktársait, a kik most szállingóznak nagy botrányközéssel a bankba. Mert előbb valamennyien elmentek volt az ő esküvőjére — csak ő maga nem.

Sápadtan, ziláltan, zokogva ront be menyasszonyához, ki épen keserű könyektől ázott fátyolát veti le. Az egész család kezeit tördeli, sir és fohászokodik.

— Lujzám, drága Lujzám, bocsáss meg! Én imádlak . . . és a mérleg vág! De csak egy óra óta. Szeretlek . . . és a 18 kr. végre megvan! De csak egy óra óta. Én nem vagyok hűtlen, nem vagyok aljas szöszegő, én, én — csupán könyvelő vagyok! . . .

A többi magyarázó szavát, amit ekkor mondott volna, elfojtotta a zokogás. De csókjai, melyekkel leroskadván, a leány fehér selyem menyasszonyi ezipellőjét borította el, ékesen szólottak bocsánatért.

És Lujza mindent megértett s mindent megbocsátott.

Okosan tette, mert igen helyes és boldog főkönyvelőné lett belőle.

szédet. Jakab Ödön a Kisfaludy társaság nevében szólott. A Petöfi társaság hódolatát dr. Kenedi Géza tolmácsolta megilletődve a szobor előtt. A Nemzeti Szalon részéről Hock János országgyűlési képviselő, az Otthon írók és hírlapírók köre nevében Hevesi József, a Budapesti Ujságírók egyesülete képviselőjében Szatmári Mór, Pécs városa nevében Bolgár Kálmán, Tolnavármegye közönsége részéről Simontics Elemér beszéltek s tettek koszorút a szoborra. Végül Hirline Ádám városi főjegyző átvette az emlékművet s a daloskör elénekelte a Hymnust. Délben a Szegzárd vendéglőben lakoma volt, amelyen gróf Széchenyi Sándor főispán, Perczel Dezső belügyminiszter, Fördös Vilmos, Hock János, Rátkay László, dr. Herczegh Mihály s Váradi Antal mondtak felköszöntőket.

* **Verseny-kuglizás.** Sikerült verseny-kuglizást rendeztek vasárnap délután a katolikus körben, nagy érdeklődés mellett. A kuglizás kora délután kezdődött s olyan érdeklődéssel folyt, hogy még este 8 órakor sem akarták abba hagyni, sőt az első díjért a küzdelmet a jövő vasárnapra halasztották. Az érdekes versenyben díjakat nyertek Kalmár Illés, Dekker Frigyes három dobásra (elsőről) 12 fával, Becsenyanszky Sándor és Bölönyi Andor.

* **Halálozások.** Mely részvétellel vettük a következő gyászjelentéseket:

Özv. Polacsek Gyuláné szül. Mayer Paulina mélyen szomorodott szívvél tudatja felejtetetlen szeretett jó férjének, Polacsek Gyula cs. és kir. szolgálaton kívüli huszárkapitányának, a hadi érem és a koronás katonai szolgálati érdemjel tulajdonosának, 1898. június 5-én B. Püspökiben életének 66-ik évében, szívizélhűdés következtében váratlanul történt elhunytát. Az elhunytnak földi maradványai f. évi június 7-én délután 3 órakor B.-Püspökiben fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat június hó 8-án délelőtt 10 órakor a Bihar-püspökii róm. kath. plébániái templomban fog a Mindenhatóknak bemutatni. Mely végtisztességtételre az Urban elhunyt barátai, ismerősei tisztelettel meghívotnak. Bihar-Püspöki, 1898. június 5. Az örök világosság fényeskedjék neki! Nyugodjék békében!

Nyiry Pál ugy a maga, valamint nevelt leánya Markovits Emma, ugy számos más rokon nevében is fájdalmas szívvél tudatja a legjobb hitves, nevelőanya és rokonnak Nyiry Pál-né szül. Biró Franciská-nak, folyó évi június hó 6-án reggel 1/2 10 órakor élte 68-ik boldog házassága 26-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 8-án d. e. 1/2 9 órakor fog Nagy-Körözs-utca 691 szám alatti lakásnál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az újvárosi róm. kath. plébánia templomban tartandó engesztelő szentmise-áldozat bemutatása után a Bónai-kuti temetőben örök nyugalomra elhelyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyváradon, 1898. június hó 6-án. Az ur irgalma adjon enyhet neki.

* **A magyarságért.** Szilágy megye alispánjától egy átirat érkezett Nagyvárad város polgármesteréhez, melyben a Szilágyvármegyében 1884-ben alakult Wesselényi-egyletre hívja fel Kaizler György alispán Nagyvárad város figyelmét. Wesselényi egylet — mondja az átirat — a lefolyt tizenégy év alatt több óvó iskola felállításával általában a magyar nemzeti közművelődés szellemi vezetése s anyagi támogatása által, megbecsülhetetlen érdemeket szerzett. Hogy ezen kétségkívül hasznos misszióját az egylet teljesíthesse, nagyobb jövedelemforrásra lenne szüksége és kéri Nagyvárad várost, hogy vagy lépjen be az egylet tagjai közé, vagy gyámolítsa valamelyes adománygyűlés nemes törekvéseit.

* **Levéltári kutatás.** Fraknói Vilmos cz. püspök, nagyváradi kanonok és Schönherr Gyula akadémiai tag Körmenten a hercegi levéltárban kutatást tesznek árpádkori s későbbi okmányokban, történelmi tények kiderítése céljából.

* **Muresán Gábor temetése.** Vasárnap délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra az oly ifjan elhunyt Muresán Gábor gör. kath. elkész, tanítóképezdei tanár hült tetemeit, óriási közönség jelenlétében. A gyászszertartást Nyes Mózes kanonok vezette Bulk Kornél, Pallády Leontin, Cziceronesku Sámuel és Mága Tivadar lelkészek segédletével. A koporsó felett dr. Laurán Ágoston kanonok megható gyászbeszédet mondott. A koporsót szebbnél szebb koszorúk fedték. Az elhunyt derék lelkészt a v. velencei temetőben adták át az anyaföldnek. Nyugodjék békében! — A temetést Germán Károly »Kegelet« temetkezési intézete rendezte.

* **A színészegyesület kérelme.** Az országos színészegyesület megkeresést intézett Nagyvárad városához, a mely igen megszívlelendő kérelmet tartalmaz. A zengerek, komédiások, tingli-tanglik a színészet rovására rontják a levegőt anélkül, hogy működésük egységesség volna. A színészegyesület kéri a várost, hogy a mikor az ilyen előadások, vagy mutatványokra engedélyt ad, bizonyos díjat szedjen be tőlük a vidéki színészek országos nyugdíjalapjára.

* **Merénylet egy püspök ellen.** Zmejovits szerb püspököt Verseczen, vasárnap délelőtt 9 órakor, midőn a pünkösdi ünnepi szertartáshoz teljes oratóiban a rezidenciából a templomba haladt, egy Popovits nevű idősebb ügyvédi irnok egy nagy karóval megtámadta és leakarta ütni. Az ütéseket azonban a püspök titkára és huszára felfogta; a merénylőt lefűllették és mivel folytonosan dühöngött a közönség köréből többen oda rohantak hozzája és véresre verték. A rendőrség kirukkolt és megkötözve vitték a rendőrségre, ahol lecsukták. A merénylet óriási skandalumot okozott az ünnepi menetben; a sorfalat álló fehér-ruhás lányok szerte-széjjel szaladtak. A püspök nem vesztette el lélekjelenlétét és a szertartást elvégezte. Ezután többen felkeresték a püspököt, többek között Pálffy főispán is. A merénylő, aki két jogi vizsgát tett le, középkorú ember és zugirászattal is foglalkozik. Egy ideig a zlaticzai és rojloviczi zárdában is volt, mint barát, de onnan is ki kellett csapni. Általános a jele még, hogy Popovits csak eszköze volt annak a féktelen bandának, amely a püspököket folyton támadta. A dolog a jobb érzelmű szerbek körében is nagy felháborodást keltett.

* **Megbüntetett miniszter.** Európában a miniszteri felelősség csak üres frázis. Ázsiában azonban ugy látszik komoly valóság. Mint ugyan a Times Sziamból jelenti, Csulalongkoron király miniszterét, Csau-Plei-Rex urat, aki az államtanácsnak is tagja volt, hivatalos kötelességeinek elhanyagolása miatt elbocsátotta. Az erről szóló királyi kézirat így hangzik: »Miniszterem, Csau-Plei-Rex hivatalától felmentetik és összes rendjelei, valamint kitüntetései elvételnek. Nemkülönbön egészségének fenntartása érdekében szakálla leborotválandó. A leborotválás után hetedik napon köteles a szent elefántnak szénát kaszálni és ezzel foglalkozni holtá napjáig.« Nyugdíjról Csulalongkorn legfelsőbb kézírata nem szól egy szót sem.

* **Agyonsujtotta a villám.** A mostani tavaszi zivatarok alkalmával több helyen emberéletet is pusztított a vihar. A napokban a szomszédos Pecze-Szöllös községben sujtott agyon a villám egy embert, most meg egy másik hasonló szerencsétlenségről értesültünk. Csarnóházán a napokban nagy vihar vonult keresztül.

Lászk József ottani lakos 8 éves fiát a szabadban érte az égi háború. A gyermek neki iramodott s szülei házába akart befutni, a villám azonban agyonsujtotta. Teste egészen megfelelt.

* **Szerencsétlenül járt ember.** Tegnap délután három óra körül a Nagy Sándor utcán borzalmas látvány volt. Egészen fiatal ember feküdt a földön, az utca árokban, homlokából erősen patagzott a vér. A szerencsétlen ember feje a folyókában volt, s lélegzés közben nyelte az utca szennyes vizét a mi a vértől piros volt. A borzalmas látványnak természetesen igen nagy néző közönsége volt, arra azonban senki sem gondolt, hogy a szerencsétlennel segítsen, hanem hagyták ott kinlódni. Az ott lakók állítása szerint több mint tíz percig feküdt az az ember ott, míg végre egy arra menő rendőrt hívott, s a rendőr kiemelte a szerencsétlen ember fejét a folyóból s azután beszállították a rendőrségre. A rendőrségen ápolás alá vették, bekötötték erősen vérző sebét s ott csakhamar magához jött, ott előadta, hogy szivbajos és ez alkalommal is ez a betegség tört ki rajta, az utcán összerogyott s ekkor sebesítette meg a fejét a kövekben. Stasz János, — így hívják a szerencsétlent — sebesülése komoly.

* **Egy orvos szerencsétlensége.** Weiner Emil orvos a Rókus-kórházban boncolás közben megsértette balkeze fejét. Ügyet sem vetett a dologra; a keze megdagadt és vérmérgezés állott be. A fiatal orvos most haldoklik.

* **Belényes község hetivásárja.** A kereskedelmi miniszter értesítette Biharvármegye alispánját, hogy Belényes község hetivásárját csütörtökre a törzskönyvbe pótlólag bevezette.

* **Késelő napszám.** Egy erősen lármázó részeg embert fogtak el tegnap a rendőrök. Pállér Lajosnak hívják, aki rendes körülmények között egészen normális ember, azonban ha részeg tör-zuz mindent. Tegnap délután is többet talált inni, mint kellett volna s a nagy piaczon egy kést rántott elő s azzal verekedni akart, azonban e helyett részegségében magamagát vagdalta össze. Egy közeli rendőr Józsa András a dühöngő embert megakart fékezni, azonban a részeg ember őt is megtámadta s két helyen a kezén megsebesítette. Időközben többen jöttek oda s a dühöngő embert lefogták, majd bevitték a rendőrségre. A részeg embert estig részegsége miatt nem lehetett kihallgatni.

* **A kofák keserősége.** Megirtuk a multkorába azt, hogy a rendőrség milyen módon akadályozza meg a piaczi elővásárlásokat, amivel azután megakadályozzák azt, hogy a kofák önkényének ne legyen kiszolgáltatva a közönség. A rendőrség azt most erősen viszi végbe. Réz Bertalan hetenkint háromszor már reggel négy órától a piaczon van s ő maga személyesen gyakorolja a felügyeletet. Ez az üdvös ellenőrzés eredménye már az első napokon mutatkozott amennyiben a piaczon mindent olcsóbban lehetett venni. Azonban az nem tesz a kofáknak s ezért minden lehető elkövetnek, hogy ezt az intézkedést meghiúsítsák, s ezért most nagyobb akcióra készülnek. Reméljük azonban, hogy ennek nem lesz eredménye.

* **Elragadt lovak.** Vasárnap reggel a Bazar szorosban könnyen végzetessé válható szerencsétlenséget akadályozott meg Réz Bertalan rendőrbiztos. Az eset a következő: Vasárnap reggel Müller Salamonnak a kihordó kocsijába fogott két lova elragadt a fűtczán s a Bazar szorosban vágatva mentek, azonban ott szembe jött a kocsival egy tejkihordó kocsi, aminek a lovak neki mentek. Az összeütközés következtében a Müller kocsija összetört, a kocsis pedig a lovak közzé esett. Réz rendőrbiztos éppen akkor ment ott s a tovaszángulani akaró lovakat megfogta s így a kocsisnak volt ideje kibujni a kerekek alól. A vigyázatlan kocsist feljelentették.

TANÜGY.

Uj állami felsőbb leányiskola Kolozsvárt. Miután a kolozsvári állami felsőbb leányiskolában az 1898/9. tanévben csak egy első osztály lesz, felhívjuk a tisztelt szülőket, hogy már most jegyeztessék elő a növendékeket június 3-tól június 18-áig, (azon gyermekeket, kik tiz évet betöltöttek és a négy elemi osztályt sikerrel végezték). Az előjegyeztetést levélben is lehet eszközölni.

Azon szülők, kik vidéken laknak, örömmel fogják tudomásul venni, hogy egy, vagy legfeljebb két év múlva feláll az állami internatus, addig is az igazgató, De Gerando Antonina, kész befogadni azon jól nevelt leánykákat, kiknek szülei nem jöhetnek be Kolozsvárra. Tágas szállása van, az iskola közelében és egy francia nevelőnő segítkezik a felügyeletben. Teljes ellátás 30 forint egy óra. Bővebb felvilágosítást szívesen ad a kolozsvári állami felsőbb leányiskola igazgatósága. A magánvizsgák június 24-én mennek véghez.

EGYESÜLETEK.

A N. N. Sz. ülése. A Nagyváradi Nemzeti Szövetség igazgató választmánya június hó 8-án délután 5 órakor ülést tart a kereskedelmi és iparkamara helyiségében.

A régész-egylet ülése. A biharmegyei és nagyváradi régészeti és történelmi társulat választmánya f. hó 7-én d. u. 5 órakor, a vármegyeház kistermében ülést tart.

Szaporodnak az egyletek. Biharmegye majdnem minden valamire való községében van már temetkezési vagy más humanus célú egyesület. Tegnap három temetkezési egyletnek az alapszabályát küldte vissza a miniszter, a jóváhagyási záradékkal. Jóváhagyta a bogoszló-albisi, a nagylétei és a zsákai temetkezési egyletek alapszabályait.

SZINHÁZ.

A könyvtárnok. Mérsékelttel telt ház, de zsufolt karzat kaczagta végig azt a tegnap előadott emeletes számárságot. Soha képtelenebb és vaskosabb helyzetek, mint ebben az angol bohózatban, amit nagyon helytelenül neveznek vigjátéknak. **Nyárai** (Gibson) és **Rózsahegy** (Róbert) könyvtárnok bőven éltek az alkalommal, hogy a kínálkozó sok komikumot minden mozdulatukban kimutassák. Nyílt színen sok tapsot is kaptak. De elsőrendű alakítást mutatott be **Szentgyörgyi** (Mac Donald) is, aki minden ízében kitűnő volt. — **Janovics** (Webster Zothair) az egyetlen, akiről még dicsérőleg szólhatunk. A többi szereplő bizony szürke volt. Jókedvben nem volt hiány. S néhány jelenet remeke volt az ügyes rendezésnek.

A két árva. Vasárnap délután került színre a két árva című népdrama majdnem egészen telt ház előtt. Magáról az előadásról kevés a mondani való. délutáni előadásnak igen sikerült volt, s a hálás közönség minden kép után háromszor-négyszer kihívta a szereplőket. A darab megválasztása igen szerencsétlen. Vasárnap délutánra nem ilyen darabok valók, mert a nézőknek a nagy része gyermek, a kik a hasonló borzalmas drámától annyira megijednek, hogy sirva fakadnak, a mi a vasárnapi előadásban többször ismétlődött is. A szereplők közül kiváltak Hatala Györgyike — aki szokott kedvességével játszott, s aki alakításával nagy sikert ért el — és Baróthy Irma, akiket minden felvonás után többször

kihívtak. A férfi szereplők közül Szengyörgyi, Janovits és Odri váltak ki. Az igazgatóság külsőben dicséretet érdemel, hogy a délutáni előadásokra is sulyt fektet s azokat is a legjobb szereposztással adatja elő.

Műsor változás. Az e hétre kitűzött darabok sorrendje megváltozik akképpen, hogy csütörtökön a Kikapós patikárius helyett a »Diplomás kisasszony« kerül színre először, szombaton pedig a »Kikapós patikárius« adatik másodszer.

A »Kikapós patikárius« bohózat 4 felvonásban, mely a budapesti »Magyar Színház« kedvelt műsor darabja, — holnap szerdán kerül első előadásra, a főbb szerepekben Baróti I. Laczkó A. Marosi A. Miklósi I. Solti H. Bartos, Leővey, Nyárai, Pataki, Rózsahegy és Vendreivel.

SPORT.

Az »Áruló« győzelme.

— A báró Königswarder istálló Derby-nyertes. —

Báró **Königswarder** Hermann kisszántói nagybirtokos alig egy éve tart fenn versenyistállót s már is több díjat nyertek a lovai

Az eddigi győzelmek azonban csak kisebb jelentőségűek, azonban vasárnap fényesen verte le a Königswarder-istállójának egyik sárga ménje, az »Áruló« a legnagyobb versenyben az összes hírneves versenylovakat.

A legnagyobb díjat, az osztrák Derbyt nyerte meg. A Jockey-Club 100,000 koronát tűz erre díjra; a futam távolság 2400 méter. Így csak természetes, hogy az egész monarchia legkiválóbb istállóit, a legkitűnőbb állatokat állítják ki a nagy Derbyre.

A vasárnapi verseny nagy meglepetést okozott, mert bár az Áruló futó képességét nem vonták kétségbe, általában azt hitték, hogy gróf Batthyány Elemér még le nem győzött »Mindég«-je érkezik be elsőnek. Azt tartják, hogy az »Áruló« nagyszerű sikerében nagy része van a kitűnő lovasnak, Adams-nak, aki az Árulót lovagolta.

A nagy »Derby«-re kiállottak a következő lovak.

Gagerl	lovagolta	Smith
Busserl	»	Bulford S.
Áruló	»	Adams
Lulu	»	Hyams
Gaspilleur	»	Gilehris
Mindig	»	Huxtable
Doria	»	Scharpe
Crampon	»	Park
Ladroné	»	Rawlinson
Weatherbound	»	Poole
Toll	»	Bulford A.
Makó	»	Cleminson
Shannon	»	Peake
Maikönig	»	Barker

Eleinte Gaspilleur, Lulu és Busserl voltak elől, majd a cél előtt az utolsó 400 méternél Áruló előre szökött s Mindig könnyedén vonult melléje.

Ezután kezdődött meg a küzdelem.

Végre is az Áruló 1 és fél hosszal elsőnek ment be Mindig előtt. Így meg van a dicsőség és a 100,000 korona.

Ezenkívül b. **Königswarder** Herman a totalisateur-ön is nagy összeget nyert.

A többi versenyek nemelyikében is futott még báró Königswarder Hermannak lova, de siker nélkül.

Kerékpár verseny Nagyváradon. Pünkösdi első napjára volt tervezve az a nagyszabású kerékpárverseny, melyre Arad, Debreczen, Ko-

lozsvár kerékpárosai is készültek. A kellemetlen idő miatt azonban a versenyt nem tarhták meg, hanem a jövő vasárnapra, június 12-re halasztották. A verseny alkalmából a Nagyváradra érkező aradiak is rendeznek egy országuti versenyt, még pedig Aradtól Nagyváradig. Az aradi kerékpár egyesület versenyzői f. hó 12-én reggel 5 órakor indulnak Aradról és Nagyváradra körülbelül déli 12 óra tájban érkeznek. Aradtól Nagyváradig 112 kilométer utat tesznek meg. A nagyváradai kerékpár egyesület az aradiakat a külvárosi vámnál levő 79. kilométeren fogadja s itt lesz az aradi és nagyváradai versenybírók is. A verseny igen sikerültnek ígérkezik, mivel a váradai kerékpárosokon kívül Arad, Debreczen, Kolozsvár sportifériai nagyszámmal fognak benne részt venni.

Igazságszolgáltatás.

Hivatalosra ítélt tanító. A hivatalos lap tegnapi száma a következő hírt közli:

A vallás és közoktatásügyi miniszter **Medren** János volt cselnai tanítót, ki a btkv. 1744-a alapján igazgatás vétség és a btkv. 165-a alapján hatóság elleni erőszak büntette miatt az 1897. évi aug. hó 2-án már tényleg kiállott 8 havi börtönrre és az 1897 évi aug. hó 2-ától 1900 évi aug. hó 3-ig terjedő három évi hivatalvesztésre ítéltetett, a tanítói pályáról mondott időre ezennel eltöltte.

Basáskodó rendőr. A mult hóban történt, hogy **Sütő Sándor** rendőr egy embert **Kováts** Bálintot bekísérte a rendőrségre. A rendőrségen azt állította, hogy **Kováts** őt szidalmazta, amit azonban bizonyítani nem tudott, így az ártatlan embert rögtön ki is bocsájtották.

Az ártatlanul elfogott ember azonban a dolgot nem hagyta annyiba, hanem bűnvádi feljelentés tett a basáskodó rendőr ellen, akit a törvényszék vád alá is helyezett.

A törvényszék tegnap vont a felelősségre a rendőrt.

A rendőr a törvényszék előtt minden áron azt akarta bizonyítani, hogy őt **Kováts** megtámadta s szidalmazta, azonban a tanuk ezzel szemben bizonyították, hogy a rendőr **Kováts** ot minden ok nélkül támadta meg s vitte be a rendőrségre.

A törvényszék a rendőrt nyolcz napi elzárásra ítélte.

A vasuti kupéban hagyta a gyermekét. Ez év február 23-ikán a helybeli vasuti állomáson az egyik kocsiiban egy kis 8 hónapos gyermeket találtak. A gyermeket akkor bevittek a rendőrségre s a rendőrség az anyát letartóztatta néhány nap múlva **Gerd** a Erzsébet személyében, akit átkísértek az ügyészséghez, ahol azóta fogva volt.

A tegnapi végtárgyaláson **Gerd** a Erzsébet azzal védekezett, hogy ő annyira szegény volt, hogy nem tudta volna a gyermeket tartani és ezért ilyen módon próbált megszabadulni tőle. A tanácsot állítólag egy nő adta neki.

A törvényszék a vádlottat a közbülső be-
széde után három havi fogságra ítélte, amit azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett.

Az ítélet jogerős.

TA VIR A T O K.

Bérmálás folytatása.

Esztergom, június 6. (Saját tud. táv.) **Vaszary Kolos** biboros, hercegprimás titkárja **Kohl Medárd** kíséretében tegnap este érkezett meg Pozsonyból, hol tegnap bérmálta meg **Frigyes** főherceg leányát. A fővárosi bérmálásokat ma **Boltizár** püspök, érseki helynök a Józsefvárosi plébánia templomban folytatta, s a szer-
tartásban 3 nyug. váci fölszentelt püs-

pök segédkezett neki. A bérmlást megelőző ünnepi nagy misén a hercegprímás papjai, a Józsefvárosi apátplébános és segédlelkészek asszisztáltak az érseki helynöknek.

Képviselők párbaja.

Budapest, június 6. (Saj. tud. táv.)
A mai országgyűlésen lefolyt incidensekből kifolyólag Rakovszky provokálta Pichlert, Ivánka és Bolgár által, Pichler elfogadta a kihívást. Az ellenfelek valószínűleg pisztoly elé állítják egymást.

Öngyilkos milliomos.

Szt.-Lőrincz, június 3. (Saj. tud. táv.)
Mészáros Tibor, nemrég elhalt milliomos fia, a nyaraló-telep mellett mellőtte magát. A golyó tüdejét átfurta. Az öngyilkos ifju randevout kért egy előkelő, gazdag ember feleségétől, ki nem ment el és ezért fordította maga ellen a fegyvert.

Gladstone halála.

Budapest, június 6. (Saj. tud. táv.)
Londonból sürgönyzik: Folyó hó 5-én a Hyde parkban Gladstone emlékére a szabad ég alatt istenitiszteleket tartottak, amelyen a parlament papi tagjai az elhunytól magasztos beszédeket mondtak nagy közönség jelenlétében. A gyülekezet Gladstone kedvenc choraleit énekelte. Az istenitisztelek után elhatározták, hogy kifejezik részvétőket Gladstone özvegyének,

Perzsa miniszterválság.

Budapest, június 6. (Saj. tud. táv.)
Londonból sürgönyzik, hogy *Anim ed Dauleh* nagyvezér beadta lemondását, de a sah nem fogadta el. Új kabinetet alakítanak, amelynek *Musir ed Dauleh* moszani külügyminiszter lesz az elnöke.

Meggyilkolt köztársasági elnök.

Budapest, június 6. (Saját tud. táv.)
New-Yorkból sürgönyzik: Egy Cap-Haiti távirat szerint a szt.-domingói köztársaság elnökét meggyilkolták.

Lemészárolt tengeri rablók.

Budapest, június 6. (Saj. tud. táv.)
Madridból sürgönyzik: A Fabra-ügynökségnek jelentik Malagából. A »Sevilla« gőzhajó parancsnoka részleteket közöl a tengeri rablók közt történt borzasztó mészárlásról. Coboya, egy elfogott kabil beleegyezett, hogy 20.000 dollárt fizet, mire nagy ünnepet akartak rendezni. Mikor megharsantak a trombiták, az aszkarik, mintegy adott jelre, megrohanták a tengeri rablókat és sokat lemészároltak közülük. 25 holttestnek a fejét levágták és egy kosárba tették, hogy átadják a szultánnak. A császári hajón, amely Alhucemas előtt kötött ki, nem akarták átvenni a fejeket, ellenben a foglyokat, akik közül sokan meg voltak sebesítve vagy megcsonkítva, átvették és a hajó fenekére zárták.

KÖZGAZDASÁG.

Villamosok statisztikája. A Siemens és Halske részvénytársaság az általa létesített villamos vasutak új összeállítását bocsátotta ki

az 1898. január havi állomány alapján. Az érdekes jelentésből, mely világos képét adja a társaság e téren való működésének, a következőket vesszük ki: A társulat első villamos vasutja, mely egyúttal a világ első személyszállító vasutja volt, 1881. májusban nyílt meg Berlin mellett Lichterfelden. Ezt követték 1883 és 1884-ben a mödlingi és frankfurti (Majna m.) vasutak, felső vezetékkel és ezek máig is változatlanul vannak forgalomban. Jóllehet e vasutak által a villamos vasuti üzem keresztlivihetősége technikai és gazdasági szempontból bebizonyult, Németországban a következő években még sem tudták elhatározni több ilyen rendszerű vasut építését, csak amikor Siemens és Halske a budapesti városi villamos vasut építését kezdte meg, mutatkozott élénkebb tevékenység e téren. A budapesti vasutak, melyeknek 180 kilométernyi hálózatát csak a hamburgi villamos vasutak hálózata szárnyalja túl néhány kilométerrel, annyiban érdekesek, különösen, amennyiben itt nyert alkalmazást legelőször a földalatti vezeték Siemens és Halske rendszere alapján, egyformán kedvező technikai és pénzügyi eredménnyel. Ez idő szerint Budapest 59.5 kilométer vágány van alsó vezetékkel s ezeken felül az Európában eddig páratlan földalatti villamos vasut. A kilencvenes évek elején gyors egymásutánban rendezte be Siemens és Halske a villamos vasuti üzem Hannoverben, Drezdában, Lembergben, Mühlhausenben, Bochum-Gelsenkirchenben, Bukarestben. Gross-Lichterfeldben. Az újabbak közül említendők: Sarajevo, Basel, Kopenhága, Bahia, Berlin-Charlottenburg, Oberhausen, Darmstadt és a befejezés előtt levő olmtüzi és bécsi vasutak, valamint az átalakítandó és kibővíthető gráci hálózat. E vasutakon több mint 1000 villamos motorkocsi részben 1, részben két motorral ellátva és nagyszámu vontatókocsi van forgalomban. A villamos áram fejlesztésére 30,000 lóerő szükségeltetik. Jelenleg épülnek, illetve elkészítettnek a következő villamos közúti vasutak: Berlin, Bokhum-Gesenskirchen, Waldenburg, Bonn, Hagen, Kassel, Frankfurt (Majna mellett) Düsseldorf-Crefeld, Bécs, Budapest, Teplicz-Dud-Osseg, Gloggnitz, Schottwien, Bosen-Gries, Meran-Obermais, Wimar és Peking-Ma-chia-pu. A villamos világítás és erőátvitel terén a Siemens és Halske cég a villamosság fejlődésének kezdete óta sikerrel működik és térszűke miatt csak az utóbbi négy év alatt nálunk létesített és épülő telepek közül említjük a következőket. **Központok:** Salgó-Tarján. Kaposvár. Rozsnyó. Igló, Jolsva, Nagy-Szt-Miklós, továbbá a következő magántelepek: »Danubius« hajógyár, kőbányai gőztéglagyár, városi téglagyár, Goldberger Testvérek, Dreher serfőzde, Riegler papírgyár, Metropole szálló, Pesti hengermalom, Gazdasági gépgyár, Wörner és Társa, Gutjahr és Müller, Schlik, tornai cellulosegyár, beocsini csementgyár, boiczai aranybánya, brádi vasgyár, muzsari-i aranybánya, kőrmöczyi aranybánya, resiczai vasművek, Marrillafürdő, Urkány-zsilvölgyi kőszénbánya, lugosi szeszgyár, Wolfner Gyula és Társa, Mauthner Testvérek és Társa Újpest, diószegi cukorgyár, Haggenmacher Henrik, »István«-malom Debreczen, ungvári butorgyár, losoncz-hatvani malom, Orenstein és Koppel, Szent-Lőrincz stb mely telepek 4000 HP erőfogyasztást képviselnek.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

-- A »Tiszántul« eredeti távirata. --

Határidők.

B u d a p e s t, június 5.

Buza őszre	9.99
Buza tavaszra	12.10
Tengeri	5.35
Rozs őszre	7.30
Zab őszre	5.70

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

B u d a p e s t, június 5.

Déli vasut	78.-
Rimamurányi	252.3/4
Magyar jelzáló	253.1/2
Magyar leszámítoló	263.-
Iparbank	107.-

Budapest közúti	392.1/4
Kereskedelmi bank	104.1/4
Salgótarjáni	635.-
Waggon-kölcson	244.-
Villamos vasut	272.1/2

Bécs június 5.

Az irányzat szilárd

Oszt. hitel	858.62
Magyar hitel	401.-
Allamvasut	861.1/2
Birodalmi márka	58.88

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898 június 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.-
Magyar koronajárdék	99.-
Magyar vasúti kölcson aranyban 4%	119.-
Magyar vasúti kölcson ezüstben 2%	100.25
Magyar keleti vasúti árszámkönyv 1875-80	120.-
Magyar földteremtésbiztosítási kölcson 2%	97.50
Italnémeti jog meg. á. lísi kölcson	100.75
Horvát-északi földteremtésbiztosítási kölcson	97.75
Magyar nyeresévsorsjegyek kölcson	157.50
Írisszabályozási és szegedi sorsjegyek kölcson	139.-
Oszt. járdék papírban	101.75
Oszt. járdék zústban	101.75
Oszt. járdék aranyban	121.-
Oszt. korona járdék	101.25
1860. Oszt. államsorsjegyek	142.50
Oszt. magyar bankrészevény	915.-
Magyar hitelbankrészevény	400.50
Oszt. hitelintézeti részevény	858.75
Páris vista	361.50
Német birodalmi márka	58.80
London vista	120.50
Páris vista	47.67
20 márkás arany	11.78

SZERKESZTŐI POSTA.

Erdős. Helyben. A »Léhtű« bevált, a hét végén rá kerül a sor. Kettő elég lesz havonkint. Üdvözlét.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Evadberlet 33. szám. Kisberlet 31. szám
Páratlan. Páratlan.

Ma kedden, 1898. június 7-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Troubadour.

Nagy Opera 4 felvonásban. Irta: Camerano Salvador.

Személyek:

Luna gróf	Kassai K.
Leonora	Székely Irén.
Ines, Leonora barátnéja	Váradyné.
Maurico	Mezey Mihály.
Fernando	Török K.
Ruiz	Szabó J.
Azncena, cigánynő	Lányi Edith.

Helyárok mint rendezen.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, szerdán, 1898. június 8-án:

berletfolyamban:

Először:

Kikapós patikárus.

Bohózat 4 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Vizgyógyintézet megnyitás.

Helybeli fürdő-szállodám Körös-parti részében a legnagyobb kényelemmel el látott

vizgyógyintézetet

rendeztem be és azt **dr. Fisch Áron** orvos ur vezetése mellett f. évi június hó 4-én megnyitottam.

Kiváló tisztelettel

Rimanóczy Kálmán.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, miszerint

186 8-0

A SZENT-LÁSZLÓ (Püspök) gyógyfürdő,

mely 33 R^o kénés hévforrásokkal és Artézi-kúttal bír, eddigi fürdő-árait tetemesen leszállítottam, m. p.

„László-fürdő” 24 órára . . . 25 krajczár.

„Erzsébet-fürdő” 24 órára . . . 35 krajczár.

továbbá a Közuti-vasuton váltott oda- és vissza-utazásra szóló II. osztályu vasuti jegy az „István” tükör-fürdőre szóló fürdő-jegygyel, fürdő-ruhával együtt 1 frt.

Midőn még a n. é. közönség tudomására hozom, hogy a Püspök gyógyfürdő teljesen a mai kor kívánalmainak megfelelőleg, úgy a női, mint a férfi osztálynál ujonnan berendezett

massirozó kabinkkal van berendezve,

sétaterekkel, tekepályával, Lawn-Tennys-sel van ellátva. Naponta **KISS BÉLA** debreczeni első rangu **czigány-zenekara** szórakoztatja a t. közönséget.

Ételekről, valamint tisztán kezelt **italokról,** ugyszintén a legpontosabb és legszolidabb kiszolgálásról szintén gondoskodtam.

A n. é. közönség szives látogatását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Czeglédy Sándor, fürdő-bérlő.